

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Epistolarvm [epistolarum] D. Philippi Melanchthonis
Farrago**

Melanchthon, Philipp

Basileae, 1565

VD16 -M3220

Ecclesiae Dei in comitatu Mansfeldensi, Philippus Melanchthon S. D.

[urn:nbn:de:bsz:31-312770](#)

Ecclesiæ Dei in comitatu Mansfeldi, Philippus Melanchthon S. D.

Ecclesia inde usq; ab initio memoriam tradidit et eorum qui præcipui doctores fuerunt, et generis doctrinae: ut sciret posteritas, quam doctrinam, per quos traditam, quibus confirmatam testimonijs uel iudicijs accepisset: et normam certam habet, ad quam conserret sententias sequentium doctorum. Ita Ireneus Polycarpum citat, qui fuit auditor Ioannis: et Basilius nutricis testimonium celebrat, quæ audierat Gregorium Neocæsariensem, de trib. personis diuinitatis. Et cum in Ecclesia Antiochenæ, que à Petro apostolo doctrinam acceperat, et fuerat præcipua schola, Samosateanus audacissimè corrumperet dictum in Ioanne, ev. ἀρχὴ λέγετος: opposuerunt Malchion et Dionyius (alter Antiochenæ ecclesiæ, alter Alexandrinæ) testimonia tradita per Apostolos, et eorum auditores. Hanc diligentiam conseruandæ memoriae veterum qui recte docuerunt, et eorum monumenta custodiendi utilem esse posteritatì, ne quaquam dubium est: quæ et si longo tempore intermisso est, cum nec una uox doctrinæ certa esset, et pastores muti essent, ac nequissimis summum gradum, uidelicet munus docendi cessarent, qui fabellas ad quæstum accommodatas circumfere-

G s bant:

bant: tamen nunc magna cura reuocanda erat. In
 publicis monumentis Ecclesiae & Republicae an-
 notare debebant, per quos uiros emendata sit quo
 libet loco uox doctrinæ, & quorum iudicio singu-
 li approbati sunt. Habuit autem Ecclesia uestra gra-
 uem & honestissimum senem Gutelium, qui initio
 puram doctrinam nobis tradidit. Postea de Luthe-
 ri iudicio senex uenerandus Ioannes Spangenbergius
 Ecclesijs uestris p[ro]fessus, cuius extant libri:
 ac fuisse eum probatum reverendo domino Lu-
 thero, D. Langio Erfordiensi, D. Pomerano, &
 ceteris in tota Saxonia docenteibus, meministi. Ut
 igitur posteri sciant, uos habuisse hunc testem ue-
 re sentiem, & custodiane doctrinam ab ipso ac-
 cepta, ut tubet Paulus depositum fideliter custodi-
 re: hortor uos, ut eius nomen & administratio-
 nis tempus in monumentis uestris annotetis, &
 scripta conseruari curetis. Valde metuendum est
 in his ruinis imperiorum, maiores Ecclesie dilate-
 rationes secururas esse, in quibus poterit uide-
 ri, quorum fuerit eadem sententia: & probandi
 doctores tanquam norma sequendi erunt. Iussi
 igitur & hoc carmen edi, ut memoria Spangen-
 bergij diuturnior sit, & ut doctrinam eius magis
 amplectantur iuniores. Est autem laudanda pie-
 tas Mencelij, quod hanc historiam recitauit, ut
 suam erga fidem pastorem obseruantiam decla-
 raret:

varet: & ut cæteris ostenderet concordiam in Ecclesia & schola uestra, & mutuam omnium docentium benevoleniam & fuisse & esse. Id exemplum & cæteris utile est. Et si autem præcipue Dei beneficium est, quod habetis multos uiros honestos & concordes in Ecclesijs & scholis uestris: tamen & Spangenbergi modestia multum ad concordiam proderat. Hic cum eruditione & multis virtutibus excelleret: tamen ab ambitione alienissimus erat. Et candor in eo erat eximius. Mencelius uero scitis & amea benemeritum esse uestræ Ecclesiæ. Huius officium in hac historia etiam candidare probare uos decet. Bene & feliciter ualete: i dibus Decembriis, 1550.

Reuerendo uiro, pietate eruditione & uirtute præstanti, D. Ioanni Spangenbergio, pastori & superintendenti

Islebiensi, amico & fratri obseruando & charissimo,

G. M.

S. D. Quæ sit sententia nostra & illustrissimi Principis Domini D. Georgij ab Anhalt, &c. cum ea de re contulimus in causa mulieris, quæ literas reddidit, intelliges ex literis publicis Cōsistōrij. Mihi hoc placet, ut maritus ipsius (cum sub uestra ius-